

YAPAY ZEKÂ AYRIMCILIĞI KİMDEN ÖĞRENDİ?

Gözümüzü kamaştıran yapay zekâ hayatımızı kolaylaştıran yanı sıra kadar beraberinde yeni sorunları da getiriyor. Zira yapay zekâyı besleyen verileri üreten insanların önyargıları, ayrımcı zihniyeti çok da tavizsiz ve katı biçimde yapay zekâ uygulamalarında da açığa çıkıyor. Son yıllarda, eğitim ve işe alım süreçlerinde kullanılan yapay zekâ sistemlerinin potansiyel ön yargıları ve adil olmayan kararlar verme riskleri endişe yaratıyor. ► LEYLA GÖK - 8'DE

GİDECEK YERİ OLMAYANLARIN PERDEDEKİ YANSIMASI

Haber mecralarında belki birkaç gün deşet içinde izleyip sonra sıradanlaşan ölümler, katliamlar, sürgünler, oradan oraya savrulmuş, fahi belli soykırımların istatistiğe dönüşen kurbanlarına yasatılanlar sinema sözkonusu olunca delip geçiyor yüreğinizi. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde geçen hafta gösterilen Yabancı Meselesi ve Gidecek Yer Yok adlı filmler de bu türden, gerçeklerle yüzleşmeye davet eden yapımlar. ► - 2'DE

AKŞAM Cumartesi

4 MAYIS 2024

BU ANLATILAN FİLİSTİN'İN HİKÂYESİ

Filistin'in Bilinmeyen Hikâyesi üst başlığı ile Türkçe'ye çevrilen *Diken ve Karanfil* Kassam Tugayları liderlerinden Yahya İbrahim Sinvar'ın kaleminden direnişin yakın tarihini otobiyografik bir roman kurgusu içinde okurla paylaşıyor. ► GÜLCAN TEZCAN - 7'DE

DIJİTAL PARANIN GÜVENLİĞİ NASIL OLUR?

Betül Akça

Dolandırıcılık iddiaları, tüketici bazı şikâyetlerin artması, dijital varlıkların malvarlığı değeri sayılıp sayılmayacağı, mirasta intikali gerçekleşen malvarlığı olup olmaması, ödeme yöntemi olarak tercih edilip edilmemesi gibi birçok konu kripto paranın hukuki boyutuna ilişkin soruları da coğaltıyor. Kripto Varlık Hukuku ve Bilişim Hukuku Uzmanı avukat Betül Akça ile kripto paranın hukuki boyutu hakkında bilmemiz gerekenleri, yaşanan mağduriyetlerin geri dönüşü olup olmadığını konuştuk. ► ALİ DEMİRTAŞ - 4'TE

AIZONAI'DE GEÇMİŞ GELECEKLE BULUŞUYOR

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası kültür fuar ve konferansı Heritage İstanbul, 15-17 Mayıs tarihleri arasında Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda sekizinci kez düzenlenecek. Geçmişle geleceği buluşturmak mottosuyla hareket eden organizasyon bu yıl odağına UNESCO Dünya Mirası Gecici Listesi'nde yer alan, dünyanın en iyi korunmuş Zeus Tapınağı'na ve dünya ticaretinin başlangıç noktası kabul edilen bilinen ilk borsasına ev sahipliği yapan Aizanoi Antik Kenti'ni alıyor. Program kapsamında çeşitli faaliyetlerle CoinTR ana sponsorluğunda tanıtılacak olan antik kent, aynı zamanda NFT olarak tasarlanacak. Fuarla gelen ziyaretçilere Aizanoi NFT'leri hediye edilirken hazırlanacak olan üç özel NFT'den biri antik kentin kazı çalışmalarına destek sağlamak için açık arttırma ile satılacak. ► MERVE YILMAZ ORUÇ - 3'TE

DAVID GARRETT HARBİYE'DE

Harbiye Cemil Topuzlu Açık hava Tiyatrosu'nda yıldızlar geçidi başladı. 7 Mayıs'ta dünyanın en ünlü keman virtüözlerinden David Garrett yeni albüm turnesi "ICONIC TOUR 2024" kapsamında Türkiye turnesinin son ayağı olan İstanbul Harbiye sahnesindeki yerini alacak. ► Ender Eren - 7'DE

SAYILARI SEVMEK İÇİN PRATİKLER

Okul öncesi için matematik eğitimi çok önemli. Çünkü çocukların 0-6 yaş arasında matematik ve bilim altyapısı oluşur. Evde çocukları ile verimli vakit geçirmek isteyen ebeveynler için eğitim yazarımız Leyla Öztürk her hafta farklı bir matematik materyali paylaşacak. ► 2'DE

Selin Geçit

ASIL OLAN CANLI SES!

Canlı sesin sanatçının gerçek yeteneğini açığa çıkarmak için önemli bir göstergesi olduğuna dikkat çeken genç müzisyen Selin Geçit, "Benim için bir sanatçının canlı sesi önemli. Canlıda da müziğin bana bir şey hissettirebiliyorsa o zaman benim için tamamsın demektir. Kısacası stüdyoda duyduğumuz şey canlıda aynı değilse üzücü." diyor. ► ALİ DEMİRTAŞ - 6'DA

Orhan Umut

UMUT'UN FİGÜRLERİ GECENİN KARANLIĞINDA

Ressam Orhan Umut yeni sergisi Gece Görüşü DG Art Project ev sahipliğinde ziyaretçilerini bekliyor. Bu sergide ilk kez yeni bir seriyi izleyenlerle buluşturan sanatçı, "Benim Sgürlerim kendini bugüne kadar aydınlıkta, ışıklar içinde gösteriyordu. Bir de gecenin yanlızlığında, o ürpertici karanlıkta nasıl olacaklar düşüncesi içine girdim. Ve bu seriyi ortaya çıkardım." diyor. ► MERVE YILMAZ ORUÇ - 5'TE

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN İŞGAL TARİHİ: GİDECEK YER YOK

Haber mecralarında belki birkaç gün dehşet içinde izleyip sonra sıradanlaşan ölümler, katliamlar, sürgünler, oradan oraya savruluşlar, faili belli soykırımların istatistiğe dönüşen kurbanlara yaşatılanlar sinema sözkonusu olunca delip geçiyor yüreğinizi. İstanbul Film Festivali'nde izlediğim Yabancı Meselesi ve Gidecek Yer Yok tam da böyle delip geçen filmlerdendi.

Film Festivalerinde seyir tercihim bir süredir göç, mültecilik ve daha özde Filistin konusuna ilişkin yapımlardan yana kullanıyorum. Bu yıl da Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde yine aynı temalarda birkaç film izledim. Gerçekliği bu kadar yakıcı iken insanlığın bu en ağır sınavlarına dair hikâyelere bir de sinema perdesinde talip olmak ne kadar anlamlı sorusu da dönüp durdu kafamda. Boğazda bir yumru ile salondan çıkarken sinemanın haber bültenlerinden bu en temel farkına bir kez daha iman ettim. Haber mecralarında belki birkaç gün dehşet içinde izleyip sonra sıradanlaşan ölümler, katliamlar, sürgünler, oradan oraya savruluşlar, faili belli soykırımın istatistiğe dönüşen kurbanlarına yaşatılanlar sinema sözkonusu olunca delip geçiyor yüreğinizi.

Festivalin Genç Ustalar bölümünde seyirci ile buluşan Ürdün yapımı *Yabancı Meselesi* yönetmen Brandt Andersen'in güçlü anlatım dili ile mülteciliği tek bir karakter üzerinden anlatmak yerine dört farklı ülkedeki beş farklı kişilerin penceresinden hikâye ediyor. 2024

Berlin Uluslararası Af Örgütü Film Ödülü'nü alan yapımın adını Shakespeare'in yüzyıllar önce yazdığı oyunda Sir Thomas More'un mülteciler hakkındaki tiradından alıyor.

Halep'te bombardıman sesleri arasında hayat kurtarmaya çalışan çocuk cerrahı Amira'nın yaşadıkları ile açılıyor. Önce modern bir hastanede mesaiye başlayan genç kadın, bir anda kendini ailesini kaybettiği saldıran anında buluyor. Yaşadığı şehirde savaş ortamında kurtardığı hayatlar sebebiyle halk kahramanına dönüşen Amira, bir bombardımanda kızı dışında bütün sevdiklerini kaybedince ülkeyi terk etmek zorunda kalıyor. Kaçak yollarla sınır geçen genç kadın Türkiye'de İzmir'deki bir mülteci kampında siyahi bir insan kaçakçısının kurduğu tezgâh ile Avrupa'ya geçmeye çalışıyor. Hikâye çok tanıdık ama trajedi herkesin hayatına çok farklı yansıyor.

BU HİKÂYEDE HERKES MAZLUM

Amira'yı Suriye sınırından dışarı çıkararak rejim askeri, vicdanını susturamadığı için üniformasını çıkarıp sivil olarak Amira ve kızı ile yola

devam ediyor. Rejimin Suriye'de nasıl bir terör estirdiğini, masum insanları nasıl katlettiğini o askerin gözünden izlerken, yolculuğunda Türkiye ayağında umut tacirliği yapan insan kaçakçısının tek derdinin de hasta evladına daha iyi bir hayat sunmak olduğunu anlıyoruz. Ama bunun için bir tekne dolusu insanı paralarını alarak sulara gömüleceklerini bile bile açık denize gönderebiliyor. Filmin en ironik yanı ise yıllardır kendi karasularına yaklaşan göçmen teknelerini ateş açarak durduran ya da Türk karasularına iten Yunan sahil güvenliği değilmiş gibi bir Yunan sahil güvenlik kaptanının mülteci bir çocuğu kurtarmak için canını ortaya koyduğu sahne idi. Yönetmenin tercihidir deyim geçemeyeceğim bu yaklaşım filmin finalindeki cümlelerle çok başka bir yere evriliyor. Zira kaptan kaçakların olduğu bota düşen çocuğu baygın bir şekilde teknesine getirdiğinde uzunca bir süre onu hayata döndürmek için çabalyor. Ancak bir süre sonra çocuğun öldüğü anlaşılıyor ve çocuğu babası Yunanlı kaptanı teselli ederek "Bu, senin suçun değil" diyor. Avrupa'nın yürüttüğü mülteci ve göçmen politikaları ortadayken gerçeği bu kadar farklı cephelerden anlatmaya soyunan filmin Yunanlı kaptan temsili ile kast ettiği Avrupa'ya ve Batı'ya 'Bu senin suçun değil' cümlesini kurması doğrusu çok acıklı geldi bana. Kaldı ki filmin finalinde Amira'yı açlık sekansında bıraktığımız yerde buluyoruz. Avrupa'da bir hastanede temizlikçi olarak!

ADIM ADIM İŞGALİN BELGESİ

Festival'in Genç Ustalar bölümünde sıcak gündemle örtüşen bir diğer film Filistin Norveç ortak yapımı *Gidecek Yer*

Yok idi. Basel Adra, Hamdan Ballal, Yuval Abraham, Rachel Szor

2024 Berlin Belgesel Ödülü, Panorama İzleyici Ödülü alan belgesel yeni başlayanlar ve ama onlar da topraklarını sattılar' ezberi ile

zulme kulaklarını tıkayanlar için bir aile hikâyesi üzerinden İsrail işgalinin yakın tarihini özetliyor.

"Ben film çekmeye sonumuz gelirken başladım" diyor Filistinli aktivist Basel Adra, aslında babasından devraldığı ve ülkesine, toprağına karşı bir sorumluluk olarak gördüğü işgali kayda alma işini devam ettiriyor. Atalarının Batı Şeria'daki memleketi Masafer Yatta'nın İsrail askeri işgal güçleri tarafından yok edilmesini beş yıl boyunca filme alan Adra'nın en büyük destekçisi ise İsraili gazeteci Yuval Abraham. İsrail askerlerinin zorbalıklarla ve zulmüne karşılık Abraham'ın Filistin köyünde aileden biri gibi dolaşması da filmin en güçlü mesajlarından biri. Festival kitapçığında filmin hikâyesi şu cümleler ile özetleniyor: "Gazze'nin yıkımının sürdüğü şu günlerde önemi ve özelliğiyle daha da öne çıkan *Gidecek Yer Yok*, Masafer Yatta'nın on yıllardır süren hukuk mücadelesini, zalimane adaletsizlikleri, baskıları, yıkımı ve toplu sürgünü belgeliyor. Berlin Film Fes-

tivali'nde gösterilen tek Filistin filmi olan *Gidecek Yer Yok*, Filistinli avukat, gazeteci, aktivist ve sinemacı Basel Adra ile Kudüs'te yaşayan İsraili sinemacı ve araştırmacı gazeteci Yuval Abraham'ın da yer aldığı bir Filistin-İsrail kolektifi tarafından gerçekleştirildi."

2018 yılındaki Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin sponsorları arasında ARTISRAEL adlı kurum aracılığıyla İsrail Dışişleri Bakanlığı'nın da bulunması tepkiyle karşılanmış, bazı yönetmen ve oyuncular Festival'i boykot etmişti. Gelenekselde işgali konu alan böylesi bir filmi İsrail'in adımlarıyla da olsa bu tür ifadelerle gündemime almak dünya için küçük ama İKV için büyük bir adım. Filme dönersek... İsrail'in Filistin halkını köylerinden başlayarak nasıl bir mülksüzleştirme politikasıyla okul bahçesi ve oyun parklarını bile yok edecek bir gözü dönmüştükçe göçe zorladığı, hukukun nasıl ayaklar altına alındığı, yerleşimcilerin el konulan toprakları nasıl bir pervasızlıkla sahiplendiği aşama aşama anlatıyor belgeselde.

Köyün işgalini dünyaya duyurmak için Filistin arkasına destek veren Yahudi gazeteci Yuval'ın çabaları sonuçsuz kalınca gösterdiği çaresizlik karşısında Basel Adra'nın 'Direnmek zaman alır' cümlesi ise bizim gibi part time eylemciler için hatırlatma. Arkadaş Yuval'a gülerken bakan Adra, 10 günde bir şeylerin değişmesini beklemenin saftillik olacağını söylüyor. Öyle ya bizler de iki ay boykot yapıp İsrail ekonomisini sarsacağımızı düşünüyoruz. Adra haklı 'Direnmek zaman alır.'

Anaokulu çocukları için evde matematik eğitimi

LEYLA ÖZTÜRK

cumartesi@aksam.com.tr

Okul öncesi için matematik eğitimi çok önemlidir. Çitinkü çocukların 0-6 yaş arasında matematik ve bilim altyapısı oluşur. Evde çocukları ile verimli vakit geçirmek isteyen Ebeveynler için her hafta farklı bir materyali paylaşacağız. Bu hafta özellikle sıfır kavramını öğrenmek ve toplama yardımcı olması için sayı çubukları ile başlıyoruz.

SAYI MEKİK ÇUBUKLARI:

Yaş: 2+

Amaç: Çocuğun toplama işlemini daha somut bir şekilde anlamasını sağlamaktır

Materyal: Her biri beş bölmeli iki kutu (her bölmenin arkasında, 0'dan başlayıp 9'a kadar ilerleyen siyah bir sembol çizilir), 45 çubuk, 8 şeritli veya elastik bantlı bir kap

Sunum: Çocuğunuza raftaki malzemeleri tanıttırın ve bunları masanın üzerine getirmesini sağlayın. Ona bildiği bölmeleri ve sayıları gösterin.

Hepsine teker teker işaret edin ve numaraları adlarını çocuğun verme-

sini sağlayın. Ardından bu sayıların kutuya kaç çubuk koyulacağını sorun. Sayı 1'i işaret edin. Bunu çocuğun okumasını sağlayın ve ona "Bu kutuya 1 çubuk koyacağız," deyin. Bölmeye bir çubuk yerleştirin. "Yerleştirdiğiniz çubukları 'bir, iki' şeklinde sayarak bunu 2 için tekrarlayın.

Kalan bölmelere doğru çubukları çocuğun yerleştirmesini sağlayın. Tüm çubuklar yerleştirildikten sonra bölme

0'a bakın ve çocuğa şunları söyleyin: "Bu sıfır; sıfır, hiçbir şey ifade etmez. Bu yüzden bu noktada hiçbir şey yok." 2'de olan çubukları ondan çıkarmasını isteyin. Bunu tek tek yapmasını sağlaman ve sayın. Bunu her sayı için yaptıktan sonra 0 kısmında neden çubuk olmadığını sorun. Ardından, "2'de ve 4'teki çubukları masaya koyar mısın?" deyin. Etkinlik bittikten sonra onunla birlikte hata kontrolü yapın. Sayım

yanlışa etkinliği tekrarlayın.

KAZANIMLAR:

- Çubukların, sembolik olarak belirli miktardan temsil ettiği fikrini açıklığa kavuşturmak
- Sıfır kavramının hiç olduğunu ve sembolünü tanıtmak
- Rakamların doğal sırasını güçlendirmek
- "0" dışında başka bir sayının "hiç" olmadığını fikrini güçlendirmek
- "Sıfır"ı Pekiştirme Etkinliği (Aile Katılımlı)

Çocuğunuzun oyunu oynamaya davet edin. Ona "5 kez zıpla," deyin. Evin diğer bireyin(e) (anne, baba veya kardeşe) "2 kez bağır," deyin. Ardından zıplayan çocuğunuzdan sıfır kez bağırmasını isteyin. Sonrasında "Neden hiçbir şey yapmadın?" diye sorun. Bu kez evin diğer bireyin(e) "Sıfır kere zıpla," deyin.

Çocuk bu şekilde "sıfır" kavramını tam olarak anlayacaktır. Bunu kalabalık bir çocuk grubunda yapıyorsanız her çocuğa bir aktivite yapma şansının yanı sıra sıfır kez bir şey yapmama şansını vermenizdir.

KAZANIMLAR:

- Sıfır kavramını pekiştirmek

TürkMedya

AKSAM
Cumartesi

4 MAYIS 2024

YAYIN SAHİBİ

T MEDYA YATIRIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Genel Yayın Yönetmeni

MUSTAFA KARTOĞLU

Yayın Koordinatörü

AYDIN TÜRKMEN

EK Müdürlü: GÜLCAN TEZCAN

Görsel Yönetmen: SİNAN ALEMDAR

Muharirler: MERVE YILMAZ ÖRUÇ

Sayfa Tasarım: ENDER EREN

ALİ DEMİRTAŞ

Düzenleyen: ORHAN KIZIR

Yay. Şah. Tem: ÖZKAN DEMİR

TürkMedya REKLAM

Reklam Grup Başkanı

TÜLAY MUTLU DÖLEN

Reklam Satış Grup Koordinatörü

MEHMET ÇELİK

Rezervasyon Müdürü

ERDİNÇ CÜNEL

Reklam Pazarlama Telefon: (0212) 449 10 10 Faks: (0212) 482 75 81

Reklam Koordinatörü: (0212) 482 75 81

İMTİAZ SAHİBİ: T MEDYA YATIRIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Atatürk Mah. Bahariye Cad. No:31

Kızılköy Sokakı 34679 - İstanbul TEL: (0212) 478 52 00

TURKLUZ HABERLEŞME VE YAYINLIK A.Ş. BAŞLIDICI YER

İSTANBUL ANKARA ERZURUM

Adana Gaziantep Trabzon

Antalya

Adana Gaziantep Trabzon

Antalya

Adana Gaziantep Trabzon

Antalya

Adana Gaziantep Trabzon

Antalya

Aizanoi Antik Kenti'nde bulunan ve dünya ticaretinin başlangıç noktası kabul edilen ilk borsası: MACELLUM...

GEÇMİŞE GELECEK SAĞLAMAK İSTİYORUZ

Kütahya Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nde düzenlenen basın toplantısında konuşan Heritage İstanbul Projeler Sorumlusu Osman Murat Akan ise geçmişten geleceğe adım atmak için yola çıktıklarını, amaçlarının geçmişe gelecek sağlamak olduğunu söyleyerek, "Sekiz sene sonra İstanbul'dan çıkarak tüm Türkiye'nin sorunlarını yerinde paylaşmak için böyle bir seye başladık. 2022'de Selçuklu, geçtiğimiz sene Hititler üzerine giderek Hattuşa sembollerini kullandık. Bu yıl da Aizanoi'yu kurumsal yüzümüz olarak ele aldık. Kültür mirasının önemli unsurlarından birisi olan ekonomi ve onun da ilk çıktığı noktalardan birisi olan Ege Bölgesi'ndeki Lidya, sonra da Aizanoi'nin olduğu biliniyor. Toplantımızı paranın döndüğü, paranın nominal değerinin bulunduğu yerler olan ve dünyanın ilk borsasının kurulduğu yer olarak bilinen alanda yapmak istedik. Bölgesel farkındalığı sağlamak için böyle bir adım attık." dedi.

HERITAGE İSTANBUL'DA BAŞROL AIZANOI ANTİK KENTİ

Ali Eşelioğlu

Gökhan Coşkun

Osman Murat Akan

MERVE YILMAZ ORUÇ
merve.oruc@aksam.com.tr

Adımı binlerce yıllık tarihi ile dünyanın en eski ve köklü uygarlıklarına ev sahipliği yapmış İstanbul'dan alan Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası kültür mirası fuar ve konferansı Heritage İstanbul, CoinTR ana sponsorluğunda 15-17 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecek. TG Expo organizasyonu ile Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda sekizinci kez düzenlenecek Heritage İstanbul, bu sene Aizanoi Antik Kenti'ne dikkat çekiyor. Her yıl bir kültürel mirasını öne çıkaran Heritage İstanbul'da bu kez UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan, dünyanın en iyi korunmuş Zeus Tapınağı'na ve dünya ticaretinin başlangıç noktası kabul

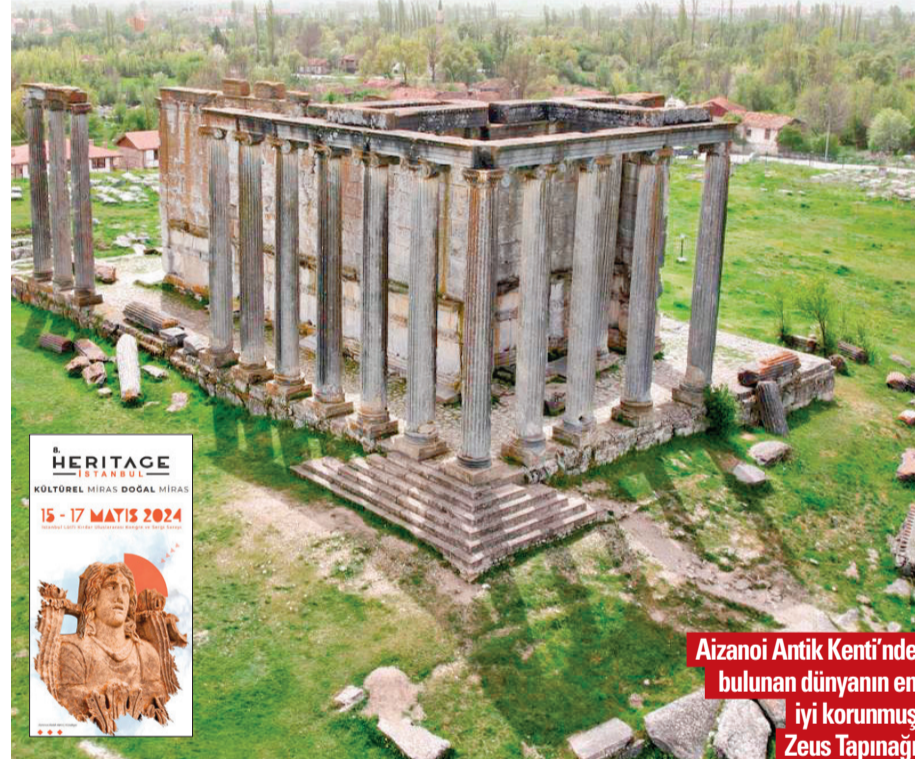
edilen bilinen ilk borsasına ev sahipliği yapan Aizanoi Antik Kenti tanıtılacak. Bölgedeki kazı alanından çıkarılan eserlerin NFT'leri de fuarda ziyaretçilerle paylaşılacak.

Fuara sayılı günler kala Kütahya Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nde gerçekleşen basın toplantısında Heritage İstanbul Projeler Sorumlusu Osman Murat Akan, CoinTR Üst Yöneticisi (CEO) Ali Eşelioğlu ve Aizanoi Antik Kenti Kazı Başkanı Prof. Dr. Gökhan Coşkun basınla bir araya geldi. Akabinde Prof. Coşkun ile birlikte antik kent gezildi.

DÜNYADA TEK OLAN YAPILAR VAR

Kazı alanının ne zaman ortaya çıktığını ve içerisinde barındırdığı eşsiz eserleri Prof. Coşkun anlattı: "Aizanoi Antik Kenti'nin lokalizasyonu 19. yüzyıl başlarında Küçük Asya'da keşif gezileri yapan Avrupalı seyyahlardan Viscount St. Asaph tarafından yapıldı.

İstanbul'da kültür mirasının büyük buluşması için sayılı günler kaldı. Bu yıl 8. kez gerçekleşecek olan HERITAGE İstanbul'un odağında eşsiz bir kültürel miras barındıran Kütahya Çavdarhisar'daki Aizanoi Antik Kenti bulunuyor. Fuarın sponsoru olan CoinTR desteğiyle dünyaya tanıtılacak antik kent, aynı zamanda NFT olarak da geçmişi gelecekte buluşturacak.

Aizanoi Antik Kenti'nde bulunan dünyanın en iyi korunmuş Zeus Tapınağı

St. Asaph'ın 1824 yılında Aizanoi'un yerini tespit etmesinin ardından bu antik kent birçok Avrupalı seyyah tarafından ziyaret edildi. Daha sonra kazı çalışmaları yapılsa da bunlar sürekli olmadı. 100 yıldan fazladır kazılıyor ama uzun aralar verildi. Biz görevi 2022'de devraldık. 2021 yılında Kütahya Müze Müdürlüğü Başkanlığında bilimsel danışman olarak koordine ettiğim Aizanoi kazısını 2022'den itibaren Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Kütahya Dumlupınar Üniversitesi adına kazı başkanı olarak yürütüyorum. 2021-2023 sezonları arasında; Zeus

Tapınağı Propylon'u, Tiyatro, Agora, Kybele (Meter Steunene) Kutsal Alanı, Penkalas Çayı ve köprülerinde çalışmalarımızı sürdürdük."

KİBELE'NİN İLK İZLERİ BURADA

"Kazı çalışmalarındaki öncelikli yaklaşımımız gün yüzündeki mimari yapıları sağlamlaştırıp, korumak oldu. Bu bağlamda, acil müdahale gerektiren yapılar tespit edilip, geçici koruma önlemleri alınarak, bunların röleve çizimleri yapılmış ve restitüsyon, restorasyon projeleri hazırlamaya başlandı." diyerek kazı sürecinin nasıl ilerledi-

ğinden söz eden Prof. Coşkun, "Aizanoi'un en önemli yapısı olan Zeus Tapınağı, Anadolu'nun en iyi korunmuş Zeus tapınağı olarak biliniyor. Pek karşılaşılmayan altındaki geniş tonozlu galerisi ile de ayrı bir öneme sahip. Ayrıca toprak ana yani Kibele kültürünü günümüze kadar taşıyan önemli bir kalıntı. Bu tapınağı Kibele ile ilişkilendirilen Anadolu'daki ilk yapılardan olması da bölgeyi önemli kıyor. Tiyatro ve stadionlar normalde birbirinden bağımsız iki ayrı yapıdır. Aizanoi'da ise aynı aks üzerine yapılmış olan tiyatro ve stadion ortak bir sahne binasına sahip. Sahne binasının bir yüzü tiyatroya, diğer yüzü stadiona hizmet etmekte. Aizanoi Tiyatro-Stadion Kompleksi bu özelliği ile dünyada bilinen tek örnek. Bu alan depremlerden oldukça etkilenmiş. Tiyatro alanına yağmış taşlar arasında kırık tiyatro koltukları tespit ettik. Hatta bu taşlar üzerinde çeşitli işlemlerin olduğunu gördük. Bunların loca koltuğu olduğunu düşünüyoruz. 2024 sezonunda stadyumun iki kanadını komple açığa çıkaracağız. İlk hedefimiz toprağı temizlemek. Aizanoi ayrıca 'İlk Borsa' olarak ün salmış olan Macellum yapısına da ev sahipliği yapıyor." şeklinde konuştu.

KAZILAR NESİLLER BOYU DEVAM EDECEK

Aizanoi'nin çok büyük bir antik kent olduğunu ve buradaki arkeolojik çalışmaların nesiller boyunca devam edeceğini belirten Prof. Coşkun, "Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 'Geleceğe Miras Projesi' kapsamında önümüzdeki 4 yıl boyunca Aizanoi'un da içerisinde bulunduğu birçok antik kente bugüne değin hiç olmadığı kadar ödenek ayrılacak olması umut veren bir gelişme. 6 Mayıs'ta yeniden başlayacak kazılarda; Zeus Tapınağı'nın temenos alanı, Penkalas, Stadion, Meter Steunene kutsal alanı, Tiyatro, Agora, Kuzey Nekropolis gibi alanlarda çalışacağız. Bu yolda hep yanımızda olan ve desteklerini eksik etmeyen başta Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü olmak üzere, Kütahya Valiliği İl Özel İdaresi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu ve kazı sponsorları olan Gürok Turizm (Ruza Güral) A.Ş., Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye ve büyük fedakârlıklarla çalışmalarını yürüten Aizanoi kazı ekibime teşekkür ederim." dedi.

KAZI ÇALIŞMALARINDA ÇIKAN KÜLTÜREL MİRAS NFT OLACAK

Heritage İstanbul organizasyonu kapsamında Aizanoi Antik Kenti NFT'lerle de geleceğe taşınacak. Bu noktada teknoloji şirketi CoinTR ana sponsor olarak elini taşın altına koyuyor. CoinTR, bu sponsorluk ve iş birliği ile Türkiye'de ve dünyada bir ilk olarak tanımlanabilecek bir dizi sosyal sorumluluk projesine imza atacak. Kütahya Çavdarhisar'da bulunan ve günümüze gelen en sağlam Zeus Tapınağı ve Arkoteri'nin yer aldığı tarihi M.Ö. 3 binli yıllara dayanan ve dünya ticaretinin başlangıç noktası kabul edilen bilinen ilk borsanın da bulunduğu Aizanoi Antik

Kenti, CoinTR'nin kademeli olarak yürüteceği projelerle dijitalleşecek. Basın toplantısında konuşan CoinTR Üst Yöneticisi (CEO) Ali Eşelioğlu, Aizanoi Antik Kenti'nin kendileri için ilk kültür mirası projesi olduğunu vurguladı. Eşelioğlu şöyle konuştu: "Kütahya'da yer alan, kültürel yapısıyla sanat ve tarih çevreleri tarafından ikinci Efes olarak adlandırılan bu antik kent, bizim için kıymetli. Aizanoi'nin daha çok tanınması, gelecek nesillere anlatılması ve dijitalleştirilmesi ile kazı çalışmalarının kesintisiz devamı için çeşitli fonlar sağlayabilmek önceliklerimiz arasında. Bu kap-

samda ilk olarak aralarında kentin önemli figürlerinden Zeus Tapınağı ve borsanın da yer aldığı antik kentten çıkarılmış ve seçilmiş kıymetli eserleri kapsayan üç özel seri ve toplamda 12 tane NFT hazırlanıyor. NFT'ler Heritage İstanbul'da sergilenecek."

Fuara gelen ziyaretçilere Aizanoi NFT'leri hediye edileceğini belirten Eşelioğlu, "Bu özel NFT'lerin bir tanesini Kültür ve Turizm Bakanımıza hediye edeceğiz. Bir diğerini İstanbul'a fuara konuşmacı olarak gelecek olan UNESCO Kültürel Miras İyi Niyet Elcisi Ürdün Prensesi Dana Firas'a hediye et-

mek üzere hazırlıyoruz. Bizi daha çok heyecandıran kısmı da üçüncü hazırlatacağımız özel NFT. Bu limitli bir seri olacak. Bu NFT tek nadide bir parça olacak ve bunun satışı için bir açık artırma organize edeceğiz. 16 Mayıs'ta gerçekleşecek açık artırmadan elde edilecek gelirin tamamını kazı alanının çalışmalarını için bağışlayacağız." dedi. Fuar kapsamında; CoinTR standında Aizanoi Antik Kenti gezi ve tanıtım videoları fuar ziyaretçileriyle buluşturulacak, sosyal medya platformlarında dünyanın ve Türkiye'deki kültür mirası meraklılarının izlemesine sunulacak.

KRİPTONUN DA HUKUKU OLUR!

Milyonlarca insan çeşitli platformlar üzerinden dijital paralar satın alarak potansiyel kazançlarını takip ediyor ve yatırımlarını artık bunun üzerinden gerçekleştiriyorlar. Peki tüm bu sürecin hukuki boyutu hakkında ne biliyoruz? kriptohukukcu.com kurucusu ve avukat Betül Akça kripto paraların güvenliğinin nasıl olması gerektiğini, hangi borsa türünün ne şekilde çalıştığını ve yaşanan mağduriyetlerin ardından neler yapılması gerektiğini Aksam Cumartesi'ye anlattı.

Gelişen ve dönüşen teknolojiyle birlikte para kavramı da yerini yeni tanımlara bıraktı; yatırım anlayışımız da buna bağlı olarak değişti. Dijital para dediğimiz kripto paralar ise bu sürecin en somut örneği. Milyonlarca insan çeşitli platformlar üzerinden dijital paralar satın alarak potansiyel kazançlarını takip ediyor ve yatırımlarını artık bunun üzerinden gerçekleştiriyor. Kripto paraların hukuki boyutu hakkında ne kadar bilgiye sahibiz? Yaşanılan mağduriyetlerin geri dönüşü var mı? Tüm bunları kriptohukukcu.com kurucusu, Kripto Varlık Hukuku ve Bilisim Hukuku uzmanı avukat Betül Akça ile konuştuk.

değer olmasına rağmen; kripto varlıklar henüz yasal düzenlemesi mevcut olmayan bir yatırım aracı. Uluslararası Hukukta kripto varlıkların tanımı henüz tartışılmıyken; bu alanda yerel yasal düzenlememizin olmamasını elestirel karışılmaktansa aslında bu alanı geliştirmeye karşı temkinli ve önyargılı bakış açısını eleştirmek çok daha doğru olacaktır. Zira kripto işlem hacminin hızlı artışıyla birlikte; hukuki güvenlik ihtiyacı da her geçen gün daha çok hissedilir ve talep edilebilir hale geldi. Dolandırıcılık iddiaları, tüketici bazı şikâyetlerin artması, dijital varlıkların malvarlığı değeri sayılıp sayılmayacağı, mirasta intikali gerçekleşen malvarlığı olup olmaması, ödeme yöntemi olarak tercih edilip edilmemesi gibi birçok husus ve bu hususların yaygınlaşmasında ve konunun gündeme gelmesinde etkisi yadsınmaz.

KRİPTO PARA İKİ ÇEŞİT: MERKEZİ OLAN VE OLMAYAN

Hukukçu olarak kripto para platformlarını güvenli buluyor musunuz? Kripto para yatırımcılarının platformlar üzerinden iki farklı şekilde yatırım yapma imkânına sahip. Bunları merkezi kripto para borsaları (CEX) ve merkezi olmayan kripto para borsaları olarak ikiye ayırabiliriz. Ülkemizde bu platformlardan daha etkin şekilde tercih edilen merkezi borsalardır. Bunun nedeni, platformların kullanım kolaylığı, çoklu dil desteği ve muhatap bulunabilirlik. Fakat bunlar merkezi borsaların

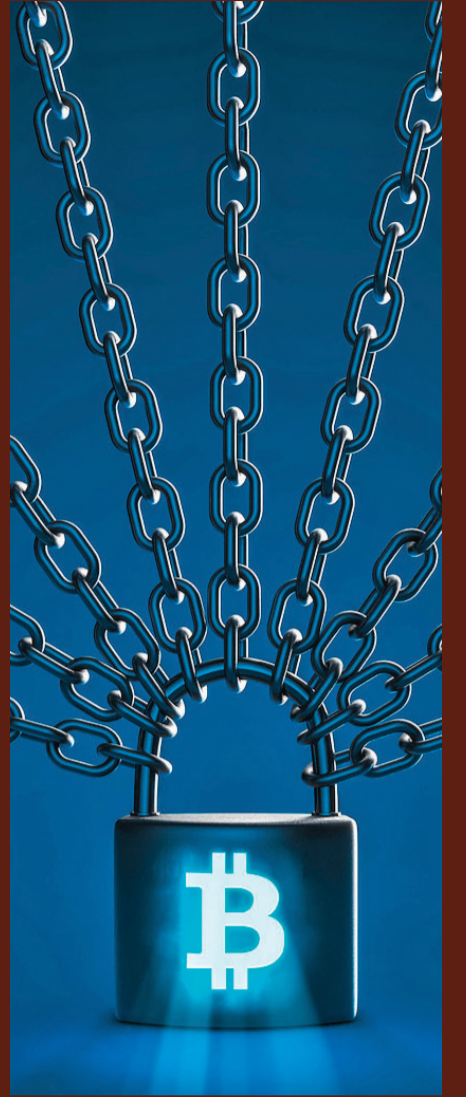
da yüzde 100 güvenli olduğu anlamına gelmez. Zira geçmiş yıllarda yaşananlar gösterdi ki merkezi borsaların kurucuları iyi niyetli olsalar dahi ne yazık ki hack saldırıları, yanlış yönetilen borsa likiditesi gibi sebeplerden borsaların kapandığı, çoğu kullanıcının fonlarının içeride kaldığı ve milyonlarca yatırımcının mağdur olduğu görüldü. Bu tür mağduriyetlere "kötü niyetli" borsa oluşumlarını da dahil edersek merkezi borsaların da tam güvenli sıfatı taşımadığı açıktır. Merkezi olmayan borsalar ise belirli bir algoritma üzerinde çalıştığından ve kullanıcının olası bir mağduriyet halinde doğrudan muhatap bulamayacağından ötürü daha çok risk teşkil edebilir. Yatırımcıların daha çok

risk taşıyan merkezi olmayan borsaları tercih etmesinin nedeni ise düşük işlem ücretleri, henüz fiyatlanmamış kripto para projelerinin ilk merkezi olmayan borsalarda listelenmesi sayılabilir.

DOLANDIRILDIĞINIZDA YASAL SÜRECİ BAŞLATIN

Kripto para sahibi biri platformla bir sorun yaşadığında hangi aşamaları izleyerek hakkını aramalıdır?

Dolandırıldığınızı fark ettiğiniz an itibarıyla yasal süreci en hızlı şekilde başlatmanız gerekir. Zira kripto para dolandırıcılığı gibi bilisim suçlarında şikâyet sürecinin uzaması, yasal süreçten başarılı sonuç yüzdesini olumsuz yönde etkileyebileceği gibi haricen kripto varlıklar; kara para aklama, yasa dışı faaliyetler ve terör finansmanında sıkça kullanılmasından ötürü mağdurların farklı bir boyutta zan altında kalmamaları ve mağduriyet yaşamamaları için önem arz ediyor. Bilisim suçlarında suç niteliğindeki fiillere yönelik delillerin karartılmaya fırsat verilmeksizin bir an evvel toplanması ve belgelendirilmesi de önemlidir. Zira dolandırıcılar, mağdurların paralarını geri alabilecekleri belirten nice vaatler ile tekrar tekrar ağlarına düşürebilmekte ve de böylelikle zaman kazanabilmektedir. Yasal süreç başlatmak için atılan adımlardan ilki ihbar veya şikâyet hakkının kullanılmasıdır. Yasadışı mağduriyeti yazıya dökmek isteyen mağdurların; dilekçe oluşturma aşamasında bile ne yapacaklarını, yaşadıklarını nasıl izah edeceklerini bilmediklerine sıkça şahit oluyoruz. Haliyle mağduriyetin hukuki zemine oturtulması için yapılan girişim daha en başından böylelikle sekteye uğruyor ve kurtarılabilir bir kayıp söz konusu iken sorun ne yazık ki işin içinden çıkılmaz bir duru-

ma dönüşüyor. Ayrıca blok zincir ve kripto para teknolojisi çok hızlı bir gelişme kaydediyor. Ülkemizde ve uluslararası hukukta bu konu ile ilgili hukuki/teknik tarafa yetmiş personel sayısı da yetersiz. Bizler kriptohukukcu.com olarak en başından itibaren konuyu hukuk/siber ve blok zincir tarafında ayrı ayrı ele alarak, tarafımızca oluşturulan ve savcılığa sunulan raporlar ışığında adli boyuta taşıyoruz. Kripto para mağduriyetleri aslında toplumda bilinenin aksine çözülebilir ve yüksek oranda kurtarılabilir, şeffaf ve takip edilebilir işlemler. Bizler de bunu başarmak için çalışıyoruz. Kısacası dijital ortamda hiçbir bilgi takipsiz ve ulaşılmaz değildir.

MAĞDURLAR HUKUKEN OLUMLU SONUÇLAR ALABİLİR

Kripto paralar ilgili davalarda olumlu sonuçlar alınıyor mu? Toplumda kripto paraların izi bulunmaz, takibi yapılamaz gibi yanlış bir algı mevcut. Bu sebeple mağdurlar mağduriyetlerini giderebilmek için hukuki süreçleri başlatma konusunda çekimser davranıyor. Biz de toplumu bilgilendirmek ve bu yanlış algıyı kırabilmek üzere 1,9 milyon dolarlık maddi kaybı çözüme erdirdiğimiz ve zararın ivedilikle giderildiği bir dosyamızı müvekkilimizden gerekli izinler alarak basına yansıttık. Elektronik ortamda yapılan dolandırıcılık faaliyetlerinin takip edilebilir izler bıraktığı ve zararın giderilebilir olduğu bilirse mağdurların hukuki haklarını arama isteği artacaktır.

YATIRIMCILAR VE BORSALAR NELERE DİKKAT ETMELİ?

Yatırımcılar, sahte borsalara ve platformlara karşı nasıl tedbirler almalı ve nelere dikkat etmeli?

Güvenli kripto para yatırımı eğitimlerinde ilk söylediğimiz şey "Lütfen arama çubuğunda yazan borsaya ait siteye giriş sağlamadan önce farklı yöntemler ile ön kontrol safhası geçildikten sonra ilgili siteye giriş yapınız." Zira gerçek bir borsa sitesine giriş yapacağınız zaman platform kullanıcıdan mail/sms doğrulaması veya biyometrik doğrulaması isteyecektir.

Ön tedbirlere dikkat edilmeden giriş yapılan sahte bir borsa sitesinde girdiğiniz kullanıcı adı ve şifresi ne yazık ki kötü niyetli kullanıcıların eline geçmekte ve bu durum hesabınızda bulunan fonların tamamının kaybına sebep olmaktadır.

Yatırımcılar al sat işlemlerini kısa aralıklar ile yapmayacaklarsa; mevcut fonlarını fiziki kripto cüzdanında tutmayı tercih etmeleri alınabilecek önlemlerden en önemlisidir. Yatırımcı bu tür fiziki cüzdanları edinmiyorsa ve fonlarını da bu tür borsalarda tutuyorsa, mevcut fonları da hatırı sayılır bir düzeyde ise en azından sadece bu iş için kullanabilecekleri bir mobil telefon tercih etmeleri daha mantıklı olacaktır. İşlem yaptıkları zamanlar dışında bu telefonların internet bağlantısını kapatmaları da kullanıcının lehine olacaktır.

Merkezi borsaların da bu anlamda güvenliğini hat safhada tutması gerekir. Bu amaçla; sistem güvenliğine yö-

nelik tüm tedbirleri almalı, sistem hatalarını ve eksikliklerini tespit etmeli, bu hatalar ve eksiklikler ivedilikle giderilerek sistemi bilinen en son teknolojik gelişmeye uygun hâle getirmeli ve de kullanıcıların hukuki ihtiyaçlarının karşılanması konusunda büyük bir özveri göstermeleri bu anlamda büyük bir önem taşımaktadır. Platformların özellikle kötü niyetli üçüncü kişilerin hem kullanıcılarına hem de kendi sistemlerine zarar vermemelerini, bu kötü niyetli kişilerin platforma girişlerini engelleyecek güvenlik mekanizmasını oluşturmaları, siber güvenlik ve hack saldırılarına karşı önlemler almaları büyük bir önem arz ediyor.

Ayrıca sistemlerini sürekli güncelleyerek yenilemeleri, herhangi bir usulsüz işlemle karşılaşıldığında gerekli teknik veyahut hukuki tedbirleri almalarının yanı sıra kullanıcılarına da bu anlamda anında aydınlatıcı bilgilendirmeler vermeleri de güven verecektir.

Kullanıcılara kaliteli hizmet sunabilmek ve kullanıcı şikâyetlerinin azaltılabilmesi adına özellikle müşteri hizmetlerinde çalışan personellerini hukuki ve teknik bilgiler ile donatmaları hukuki ihtilaf çıkmasını beklemeden, olası ihtilafı en az indirebilmek için ciddi fayda sağlayacaktır.

Betül Akça

RESİMLERİM, YAŞADIKLARIM VE COĞRAFYAMDAN BİR PARÇA

Ressam Orhan Umut'un Gece Görüşü sergisi sanatseverlerle buluştu. Çalışmalarında kendi coğrafyasından, yaşadıklarından esintiler bulunan Umut, "Resimlerimde kullandığım insan ve arka plan figürleri daha önce gördüğüm ve küfeme koyduğum anılardan çıkıyor. Mesela lokomotif ve at çocukluğumdan kalma. Yine ağırlıklı kullandığım kiremit rengi benim toprağımın rengi." şeklinde konuşuyor.

MERVE YILMAZ ORUÇ
merve.oruc@aksam.com.tr

Ve bu seriyi ortaya çıkardım. Sergide gündüz serisinden de eserler var. Benim çok hoşuma gitti gece serisi. Umarım izleyicilerde beğenir.

Akrilik boya ana malzemeniz sanırım...

Çok çok uzun zamandır akrilik boya kullanıyorum. Yağlı boya ile üniversite döneminde çalışmalarım oldu ancak benim çalışma şeklime ve beklentilerime çok uymadı. Yağlı boyanın kuruma aşaması uzun sürüyor. Ben o duyguya girdiğimde parçalanmak istemiyorum. Duygumu kaybetmeden sonuca ulaşmaya çalışıyorum. Bu yüzden akrilik boya kullanıyorum. Böylece seri üretimlerde yapıyorum.

DURMAKSIZIN KARAKALEM ÇALIŞMALARINI YAPARIM

Eserlerinize baktığımda figürler sanatınızda ön planda... Bu hep mi böyleydi? Özellikle insan figürü çalışıyorsunuz?

Resim literatüründe figüratif ressam olarak anılıyorum zaten. Karakalem boyutunuz güçlü olunca haliyle bu sürece doğru evriliyorsunuz. Ben durmaksızın karakalem çalışmalarını yaparım. Bugüne kadar yüzbinlerce eskiz, taslak, figür çizmişimdir. Sadece insan değil, gemi, lokomotif, gökyüzü, hayvanlar... Resimlerime bu figürleri iyi taşımam için anatomilerine hâkim olmam lazım. O yüzden sürekli çizer, araştırırım. İnsan figürleri özellikle ön planda. İnsanla bakışan, konuşan, çağırın yani iletişime geçen ilk onlar. Bu bilerek yapılan bir tercih. İzleyici insan figürü ile göz kontağı kurduktan sonra arka plandaki öğelere odaklanıyor, anlamaya çalışıyor.

Bu insanlar tanıdık sınırlar mı? Bir de bana aynıymış gibi

geliyorlar. Öyle mi?

Ben şu anda konuşurken de size bakıyorum sürekli... Belki bakarsanız bir çalışmamın içinde siz yer almışsınız... Bizim işimiz sadece kalem, kâğıda çizmek değil. Biz aynı zamanda gözümüzle de zihnimize çizeriz. Beynimize kazırız... Ve küfemizi bu şekilde doldururuz. Tuvalin başına geçtiğimizde de ihtiyaç duyduğlarımızı küfemizden çıkarır resime aktarırız.

Diğer sorunuza gelecek olursak aynı yüzler değilde aynı ırktan insanlar desek daha doğru olacak sanırım. Ak-raba gibiler, evlat, kardeş, anne, baba gibi...

BİR ORHAN UMUT MÜHÜRÜ VAR

Gözler tam olarak belli değil. Bir de mutsuz görünüyolar sanki. Neden?

Bu zamana kadar birçok yorum aldım, bu söylediğinizle ilgili. En çok hoşuma gidenlerden biri de şu oldu, "Gözlerde bir mühür var gibi. Orhan Umut mühürü... Bu eserler nerede olursa olsun binlerce çalışma arasından karşımıza çıksa imzaya bakmaksızın Orhan Umut'a ait derim." Bu çok hoşuma gitti ve doğru bir yorumlama idi aslında. Bu bir üsluplaşma, tarz. Sanatçının kimliği denilen şey bu aslında. Her sanatçının varmak istediği nokta bu değildir zaten, kendi mühürünü basmak...

Göz bebeklerini de özellikle çizmiyorum. Gözler insanı ele veren nokta. Ben yorumu birazda izleyenlere bırakmak istiyorum. Gülmek, eğlenmek nasıl doğal ise hüznün de bir o kadar doğal. Bize dair... Ben tercihi bu şekilde kullandım. Mutsuzluk değil aslında... Ama gelen yorumlarda sizin gibi düşünenlerde oluyor. "Hüznün ve durağanlık bizi gerse de resimle iletişim kurduğumuzda sempatik, sıcak geliyor" diyorlar. O yüzden benim resimlerimin biraz içine girmek lazım.

Hayvanlar arasında da en çok köpek karşımıza çıkıyor eserlerinizde... Bunun bir nedeni var mıdır?

Evet köpek resimlerimin olmazsa olmazı... Tabii başka hayvanlarda kullanıyorum ama köpeğin olmadığı resim sayısı azdır. Köpek yoksa eğer buna resim müsaade etmemiştir. Bununda içimde bildiğim ve bilmediğim nedenleri var elbette. Köpek insanlarla en kolay iletişim kuran hayvanlardan biri. Bana da bu za-

Orhan Umut

HER KARAKTER İZLEYİCİYE BİR ŞEY ANLATMAK İÇİN VAR

Sergiyi gezecek sanatseverlere neler söylemek istersiniz?

Resimlerim kolay çalışmalar değil. Yani öyle bak geç eserler değil. Resmin karşısına geçip figürler ile iletişimi kurup, kimi zaman onlarla konuşmak kimi zaman da kulak kesilmek lazım. Daha sonrada bütüne bakmak gerekir. Emin olsunlar ki her karakter

izleyiciye bir şey anlatmak için var. Hesapsızca ve nedensizce atılan bir tek fırça darbesi yoktur. Yeter ki dinlemeyi bilsinler. Sanatseverlerinde yorumlarını heyecanlı bekliyorum. Yeni bir seri var çünkü burada... Gece serisine devam etmeyi düşünüyorum. Tabii yeni arayışlarda hep olacak, olmak zorunda...

mana kadar yoldaşlık eden, yarenlilik eden köpekler oldu. Kimi zamanda koyduğum figürlere, renklere, duyguya eşlik etsin diye koyuyorum. Anlatmak istediğim duyguyu köpeklerde de görebilirsiniz. Duyguyu güçlü kılyor.

HAFIZAMDAN AKTARDIKLARIM TUVALE YANSIYOR

Eserlerinize bakınca ilk dikkatimi çeken noktalardan biri kiremit renginin ağırlıkta olması...

Bu renge Orhan Umut Kırmızısı diyenler var. Benim kırtarıncı rengim ve olmazsa olmazım. Kiremit kırmızısı aslında bu. Neden bu rengi çok kullanıyorum diye ben de düşündüm. Sonra şunu farkettim; bu benim coğrafyamın rengi. Toprağım, kültürüm

çalışmalarımı etkiliyor.

Arka plan resimlerinizde sürekli değişiyor. Bir bakıyoruz sanki kasaba gibi bir yerdeler bir bakıyoruz Hollywood sokakları gibi...

Resimlerimde kullandığım her figür benim hafızamda olan şeyler. Yaşadıklarından bir şeyler serpiştiriyorum çalışmalarına. Çocukluğumun geçtiği Diyarbakır'da evimiz istasyonun yanında idi. Dolayısıyla bu vagonlar bizim oyun alanlarımızdı. Yine beyaz bir at görüyorsunuz bazı resimlerde. O da dedemin atı idi. Ben de birçok kez binmişim ve üzerinden düşmüştüm. Malzeme benden yani. Resmin dili için de bir hikâye kurguluyorum.

“DUYGULARIMI SİNDİRDİKTEN SONRA KALEMİMİ ÇIKARIYORUM”

Genç müzisyen Selin Geçit, yeni çalışmaları ile ilgili planlarını Akşam Cumartesi'ye anlattı: “Bu sene mutlaka bir albüm yapacağım, birçok parça hazır durumda. Hem İngilizce hem de Türkçe iki ayrı proje yapmak istiyorum. İçimdeki duyguları şarkılarına taşımaya seviyorum. Duyguların bendeki karşılığı üzerine düşünüyorum, onları sindirdikten sonra kalemimi çıkarıyorum...”

ALİ DEMİRTAŞ

ali.demirtas@aksam.com.tr

Genç bir müzisyen Selin Geçit. Kendine ait söylediği şarkılar ya da seslendirildiği cover parçalar hit oluyor. Hem İngilizce hem de Türkçe şarkılar yapıyor. Yeni çalışması da yolda. “Human” adını verdiği parçasını 10 Mayıs'ta Warner Music Türkiye etiketiyle yayınlayacak. Konserleri de duraksız devam ediyor Geçit'in. Denizli, İstanbul, Eskişehir ve Ankara gelecek konserlerinden sadece birkaçı. Biz de bu yoğun temposu içinde hem kendisini daha yakından tanımak hem de müziğine dair konuşmak için Swissotel The Bosphorus'ta bir araya geldik. Buyurun keyifli sohbetimize...

SORGULADIĞIM BİR DÖNEMDEYİM

Şu ara nasılsınız, gündeminizde neler var?

İyiyim ama her mevsim geçişinde çok nostaljik oluyorum ve adeta geçmişime dönüyorum. Şu sıralarda neler yaptığımı ve neler yapmak

istediğimi düşünüyorum, doğru bir çevrede miyim, doğru insanlarla mıyım; kısaca etrafımı, insanları ve yaptığım işleri sorguladığım bir zaman dilimindeyim. Daha iyi ve başarılı olmak için neler yapmalıyım sorusunu soruyorum kendime. Akış iyi devam etse de bazen o akışı da değiştirmek lazım. Bu moddayım şu ara, bunu deşifre etmeye çalışıyorum.

NOSTALJİ HÜZÜNLÜ BİR KELİME

Geçmiş ve nostalji sizin için çok önemli sanırım...

Nostalji benim için geriye dönüp eskide olanı iyi hatırlamak gibi bir şey. Seneye de bugüne dönüp baktığımda nostaljik olacak benim için. Ama çoğunlukla çocukluğuma dönmeyi seviyorum sanırım. Her şeyin çok kolay ve birçok şeyin anlamsız olduğu dönemler. Nostalji benim için hüzünlü bir kelime. Çocukluğuma dair en özlediğim şey biraz daha az umursadığım günler sanırım. Her şeyin daha kolay ve öğ-

renme döneminde olduğum zaman dilimlerini özleyorum. Hayallerimin hepsini yavaş yavaş gerçekleştiriyorum ama geçmişte bunları hayal etmek daha eğlenceliydi.

MÜZİK BENİM İÇİN EVLİLİK GİBİ

Müzik sizin için ne demek peki?

Müzik benim için bir yaşam tarzı ve mutluluk kaynağı, duygu portali gibi. Müzik olmasa ben ne yapardım diye düşünüyorum bazen. Aklıma da sadece sanatsal şeyler geliyor. Müzik gerçekten en rahat ve en kendim gibi olduğum alan. Biraz da bir evlilik gibi. Bazen mutluyum bazen değil. Bazen bırakasım geliyor bazen de aşkım yükseliyor. Ailem müzik adına beni küçüklüğümde beri çok destekledi. Bu sebeple müzik hayatımda hep vardı ve bu yüzden müzik dışında bir şey düşünmedim pek.

MÜZİĞİMDE HİSSETTİKLERİMİLE HAREKET EDİYORUM

Kendi müzik tarzını nasıl tanımlıyorsunuz?

Kendimi çok türlü bir müzik yapan biri olarak tanımlıyorum. Özellikle şu ara o kadar farklı tarzlar var ki hep yeni şeyler çıkıyor içimden. Bu yüzden tek bir tarzım yok. Gerçekten içimden ne geliyorsa onu yapıyorum. Kendimi kısıtlamamaya çalışıyorum. Hissettiklerimle hareket ediyorum. Müzik veya yazdığım şey hoşuma gidiyorsa eğer, o bir şekilde Selin'leşiyor. Şimdi de istediğim tarzda müzikler yaptığımı düşünüyorum. Belki bir sene sonra daha farklı şeyler yapabilirim, bilmiyorum.

TÜRKÇE'NİN HAKKINI VEREMEM DİYE YAZMADIM

Neden özellikle son yıllarda İngilizce şarkılar çıkardınız?

1998 doğumluyum, çok küçükken ailemle İngiltere'ye yerleştik. Bu nedenle sürekli okul ve şehir değiştirmek durumunda kaldım. Senelerce İngiltere'de kaldık ve o bölgede dolastık. Bu sebeple İngilizce ana

dilim gibi oldu. Yazları elbette sürekli Türkiye'ye gelirdim ve ailemle de Türkçe konuşurdum. Bu aynı zamanda karışık bir mutfağa da sahip olmama sebep oldu. Ama İngilizce yapmamın sebebi de üniversite eğitimim. Müzik okurken de orada hep İngilizce müzik yaptım. Aslında Türkçe müziği son

2,5 senedir yapıyorum. Eskiden Türkçe'nin hakkını veremem diye pek yazmazdım. İngilizce'yi hâlâ yapıyorum ama Türkçe yazdığımın beri farklı şeyleri çözdüğümü sanıyorum. Olumlu geri dönüşler alınca da motive oldum. Sonuç olarak canım ne isterse onu yapıyorum.

SANATTAN ZİYADE İZLENME ÖLÇÜT ALINIYOR

Keşke daha çok konser olsa ülkemizde. Ama onun dışında dünyadaki müzik piyasaları birbirine benziyor. Konumlandırması zor gerçekten. Sosyal medyanın da etkisi var bunda. Sanatçılıktan ya da sanattan ziyade, insanlar şu an kim izleniyor kaygısına düşmüş ve bunu ölçüt alıyorlar. Böyle olunca da insanlar o kişileri sahneye çıkarmaya çalışıyor.

Röportaj Fotoğrafları: Çağrı Çapık

BU SENE ALBÜM GELİYOR

Bir albüm hedefiniz var mı?

Bu sene mutlaka bir albüm yapacağım. Birçoğu hazır. Hem İngilizce hem de Türkçe iki ayrı proje yapmak istiyorum. Hazır olduğumu hissediyorum. İçimdeki duyguları şarkılarına taşımaya seviyorum. Daha da çok duyguların bendeki karşılığı üzerine düşünüyorum ve yazıyorum. Buna aşk da dahil. Duyguları sindirdikten sonra kalemimi çıkarıyorum...

REKABET OLMASI GEREKİYOR

Rekabet ortamı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Birçoğumuz bundan kaçıp, “Yok böyle bir şey” desek de rekabet olmasa biz bu kadar hırslı olmazdık. Bu nedenle bence rekabet sağlıklı bir şey. Sağlıksız bir yere getirilmediği

sürece sorun yok. Hayatımızda da ima bizden bir adım önde olan veya bir adım arkanızda birileri olacak. Hayatın akışı böyle, buna alışmamız lazım. Bu müzik olsun, iş dünyası olsun; bizi asıl iten bu, korkmamamız lazım.

ÖNEMLİ OLAN CANLI SES

Stüdyoda da çeşitli manipülasyonlar yapıyor...

Herkes ne isterse yapsın; isterse sesiyle oynasın, isterse oynamasın. Günün sonunda her şey senin sürdürmek istediğin kariyere bağlı. Sen bunu yaparak mutlu isen bir şey diyemem. Ama benim için bir sanatçının canlı sesi önemli. Canlıda da müziğinle bana bir şey hissettirebiliyorsan o zaman benim için tamamsın demektir. Kısacası stüdyoda duyduğumuz şey canlıda aynı değilse üzücü.

TÜRKİYE RALLİ ŞAMPİYONASI BODRUM'DAYDI

Petrol Ofisi Maxima 2024 Türkiye Ralli Şampiyonası'nın üçüncü yarışı olan “Rally Bodrum”, 26-28 Nisan tarihlerinde Muğla'nın Bodrum ilçesinde Duja Hotels ev sahipliğinde gerçekleşti. Benzersiz bir deneyim yaşayan konuklar arasında Türkiye'nin önde gelen seyahat acentelerinin üst düzey yöneticileri ve ünlü isimler vardı.

ALİ DEMİRTAŞ

ali.demirtas@aksam.com.tr

Geçen hafta düzenlenen Rally Bodrum birbirinden renkli görüntülere sahne oldu. Yarışın start'ı Bodrum Belediye Meydanı'nda verildi. Bodrum Kaymakamı Mustafa Çit, Milas Kaymakamı Mustafa Ünver Böke, Bodrum Belediye Başkanı Tamer Mandalıncı, Bodrum İlçe Jandarma Komutanı Gökhan Kurgan ile Bodrum İlçe Gençlik ve Spor Müdürü Oktay Durmuş'un katılımıyla gerçekleşen start seremonisi sonrası ralli araçları Neyzen Tevfik Caddesi üzerinde yüzlerce sporsever tarafından heyecanla izlendi. Muğla Büyükşehir Belediye-

si, Bodrum Kaymakamlığı, Milas Kaymakamlığı, Bodrum Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü ve Bodrum Belediyesi tarafından desteklenen TECNO, Duja Hotels, Çözüm Ortağı, Evofone, VST Tour, Oasis Bodrum, Pars Entertainment, Magico Cielo, SHA Gayrimenkul İnşaat sponsorluğunda, Bodrum Gazeteciler Cemiyeti katkıları ile düzenlenen organizasyon 28 Nisan günü finish seremonisi ile sona erdi. Duja Hotels ev sahipliğinde gerçekleşen ‘finish’ töreninde, kazananlar kupaları ile buluştu. Törende dereceye giren sporcular kupalarını Muğla İl Jandarma Komutanı Tuğgeneral Ali Gemalmaz, Bodrum Kaymakamı Mustafa Çit, Bodrum İlçe Jandarma Komutanı Gökhan Kurgan,

Bodrum Belediye Meclis Üyeleri Abdullah Engin Başol ve Seha Ergene ile sponsor firma yetkililerinden aldılar.

BİTİŞTE DERECELER YARISMACILARA TESLİM EDİLDİ

Karya Otomobil Spor Kulübü (KAROSK) tarafından 26-28 Nisan tarihlerinde düzenlenen Rally Bodrum, Castrol Ford Team Türkiye takımından Ali Türkan-Oytun Albayrak ekibinin liderliği ile sona erdi. Ayrıca Jandarma 185. yıl özel etabında en iyi zamanı yapan Türkan-Albayrak, jandarma özel ödülünü de kazanırken, ekip aynı zamanda sınıf 3 birinciliğinin de sahibi oldu. Yarışın genel klasman ikinciliği ve sınıf 2 birinciliğini GP Garage My Team'den Ümit Can Özdemir-

Kutay Ertuğrul ekibi kazanırken, üçüncülüğün sahibi de Parkur Racing takımından Duja Hotels destekli Kerem Kazaz-Coreniti'nin Slyverstre ekibi oldu. Kazaz-Slyverstre, gençler birinciliğinin yanı sıra organizasyon sponsorlarından özel ödülü olan TECNO'nun harika kamerası ile öne

çıkın serisi Camon 20 hediye olarak kazandı. Bodrum ve Milas'ın doğal güzelliklerini gözler önüne seren asfalt zeminli etaplara iki gün süren 476 kilometre uzunluğundaki rallinin Markalar birincisi Castrol Ford Team Türkiye olurken, Takımlar birinciliğini de GP Garage My Team elde etti.

DİRENİŞİN ROMANI: DİKEN VE KARANFİL

Yakın zamanda Vahdettin İnce tarafından Filistin'in Bilinmeyen Hikâyesi üst başlığı ile Türkçe'ye çevrilen *Diken ve Karanfil* İsrail'in korkulu rüyası olan Kassam Tugayları liderlerinden Yahya İbrahim Sinvar'ın kaleminden direnişin yakın tarihini okula paylaşıyor.

On yıllardır işgal, sürgün, zorbalık ve insan hakları ihlalleri ile Filistinlileri yersiz yurtsuz bırakma politikası güden İsrail'e karşı varolma savaşı veren bu onurlu halka tüm dünyanın desteği ise çığ gibi büyüyor. En doğudan en batıya bütün vicdan sahipleri küresel intifada için harekete geçti. Bu farkındalığın oluşmasında kuşkusuz hedef alınan masumların birer rakamdan ibaret olmadıklarını gösteren hikâyelerinin bilinmesi, işgalci İsrail'in sistematik işkencelerinin edebiyat, şiir, sinema ve son yıllarda sosyal medya eliyle daha görünür hale gelmesi çok etkili oldu. Direnişin en önemli aktörlerinden biri de Hamas'ın askeri kanadı İzzeddin Kassam Tugayları. Tüm dünyanın merak ettiği Filistin'in kurtuluş mücadelesinde adeta tarih yazan bu yapı ve mensupları hakkında çok fazla bilgiye sahip değiliz. Ancak yakın zamanda Vahdettin İnce tarafından Filistin'in Bilinmeyen Hikâyesi üst başlığı ile Türkçe'ye çevrilen *Diken ve Karanfil* İsrail'in korkulu rüyası olan Kassam Tugayları liderlerinden Yahya İbrahim Sinvar'ın kaleminden direnişin yakın tarihini okula paylaşıyor.

NEKBE'DEN GAZZE'YE ONURLU BİR DİRENİŞ HİKÂYESİ

İşgal devletinin üst düzey yetkilileri tarafından Aksâ Tufanı adlı operasyonun planlayıcısı olarak görülen Sinvar'ın 1988 yılında başlayıp 2011'e kadar devam eden mahkûmiyet yıllarında yazdığı eserlerden bir gözle kendi vatanında parya haline getirilmeye çalışılan bir halkın varolma mücadelesini ateşin düştüğü yerden anlatıyor. Edebî bir kaygı gütmeksizin ama roman formatında yazılan *Diken ve Karanfil*'in başkahramanı ve aynı zamanda anlatıcısı olan Ahmed'in hayatı ile Sinvar'ın biyografisi arasında epeyce benzerlik bulunuyor. Aslında bu benzerlik sadece Sinvar ile sınırlı değil. Kitabın başkahramanı Ahmed'in yaşadıkları 1960'lı yılların başlarında doğan ve aileleri Nekbe sırasında köylerinden, kasabalarından sürülen, Gazze ve Batı Şeria ile Lübnan, Ürdün ve Suriye gibi komşu ülkelerdeki mülteci kamplarına yerleştirilen bir neslin yaşadıklarının özeti.

Eserin önsözünde "Bu kitap gerçeklere dayanıyor olsa da anlatılanlar ne yalnızca benim ne de belli bir şahsın hikâyesidir. Her Filistinlinin şu ya da bu şekilde metinde geçen olaylarla bir bağı vardır. Bu eserdeki hayal gücü, sadece bir romanın gerektirdiği şartları sağlamak için, belli başlı kişiler etrafında şekilleniyor. Geriye kalan her şey, gerçek vakalardan izler taşıyor. Anlattıklarımın hepsini ya bizzat yaşadım ya da onlarca yıldır sevgili Filistin topraklarında bunları bire bir yaşayanların ağzından dinledim." diyen Sinvar 1962'de

GÜLCAN TEZCAN
gulcantezcan@gmail.com

Gazze'deki Han Yunus Mülteci Kampı'nda doğdu. Ailesi 1948 yılındaki Nekbe / Büyük Felâket sırasında Askalan'dan Han Yunus'a göç etmişti. İlk ve orta öğrenimine mülteci kampındaki okullarda devam etti, yüksek tahsilini ise Gazze'deki İslâm Üniversitesi'nin Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Üniversite yıllarından itibaren direniş hareketinin içinde yer alan Sinvar, işgal zindanlarında çeyrek asırlık bir tutsaklık ve eziyete maruz kaldıktan sonra, 2006'da HAMAS tarafından rehin alınan İsraili asker Gilad Şalit'in salıverilmesi karşılığında, kendisinin de aralarında olduğu birçok Filistinli mahkûmun serbest bırakılmasını öngören esir takası anlaşmasıyla 2011'de özgürlüğüne kavuştu.

GERÇEĞİ BİLMEK İSTER MİSİNİZ?

Gazze Şeridi'ndeki Şati Mülteci Kampında yaşayan romanın başkahramanı Ahmed'in dünyayla ilgili farkındalığı, Filistinlilerin Nekse / Toprak Kaybetme Günü ifadesiyle andığı 1967 Haziran'daki Altı Gün Savaşı'nda oluşuyor. Ardından yazar, 1970'te vuku bulan Kara Eylül Olayları'ndan başlayarak 1973 güzündeki Yom Kippur Savaşı'na kadarki süreçte Filistin davasıyla ilgili gelişmeleri, dönüşümleri, dikkat çeken kilometre taşlarını kronolojik olarak aktarıyor okura. Kitapta Lübnan iç savaşı, İsrail'in Lübnan'ı işgali, Sabra ve Şatilla katliamları, Mısır Devlet Başkanı Muhammed Enver Sedat'ın İsrail ziyaretinin fitilini ateşlediği Birinci İntifada (1987-1993), Oslo Antlaşmaları (1993), İzak Rabin'in öldürülmesi ve 2000 - 2005 yıllarında karşımıza çıkan İkinci İntifa'danın ilk günleri de konu ediliyor.

Sinvar, yakın tarihteki bu olaylara, Ahmed'in, anne babası, üç erkek ve iki kız kardeşiyle kampta çıktıklarına genel bir çerçeve oluşturmaları yönünden yeri geldikçe değiniyor.

Ahmed ve ailesi, kampta basit bir evde yaşıyorlar. Çocuğun işittiği yahut hatırladığı mekân ve şahıs manzaraları, kitabın ilk sayfasında belirtildiği gibi, uzun ve acı bir geçmiş özetliyor. Aile, İsrail'in işgal ettiği küçük bir Filistin kasabası olan Fellu-

ce'den 1948'de göç ettikten sonra istikrarlı bir hayat kurmaya çalışıyor. Çocuklar, yerleştikleri bu evde yıllarca çeşitli sıkıntılar çekerek büyüyorlar. Evlerini sel basıyor, çatıdan yağmur giriyor, eşyaları su içinde yüzyüyor, kışın üşüyorlar ve çoğu zaman doğru dürüst uyuyamıyorlar. İlk bölüm, sadece yazarın anılarını ve çocukluk hislerini değil, ailenin içinde dönendiği yokluk ve yoksulluğu da resmediyor. Boşu boşu nüfus yoğunluğunun da etkisiyle temel ihtiyaçların bile bazen karşılanmadığı bir ortamda, planlanma ve organizasyon fırsatı olmadan aceleyle inşa edilen öteki mülteci kamplarında da manzara farklı değil. Ahmed'in ailesi de hem içerideki hem de diasporadaki diğer Filistinlilerle aynı zorluk ve sefaleti paylaşıyor.

Çekilen sıkıntılar, ailenin yardım aldığı UNRWA'dan sık sık bahsedildiği bölümlerde daha da belirginleşiyor. Ahmed, "babasının ortadan kaybolması üzerine", tek sığınak olarak gördüğü direnişin saflarına katılıyor. Bu esnada, mahiyetini tam öğrenememek de babasının ve amcasının Ürdün'de öldüğü haberi geliyor. Kendi yetimleriyle birlikte kocasının kardeşinin çocukları Hasan ve İbrahim'i de büyütme-ye çalışan annenin vefatı, kederi ve zorluğu iki katına çıkarıyor. Ahmed'in çocukluk ve gençlik yıllarında gittiği caminin hocası, kendisine manevi babalık yapıyor.

Kitap, Gazze'deki abluka sürecini de bütün detayları ile anlatıyor. İsrailin saldırılarını, dikenli teller, amansız kontrol noktaları, insanı canından bezdiren baskınlar, keyfi tutuklamalar, göz yaşartıcı gaz, açlık grevleri, yerleşim adı altında sayısı sürekli artan istila birimleri ve ortalık biraz sakinleştiğinde daha şiddetli ve vahşi bir şekilde tekrar başlayan bombardıman ve katliamları okurken 7 Ekim öncesi de yaşam şartlarının ne kadar ağır olduğu gözler önüne seriliyor.

Diken ve Karanfil'i Sinvar'ı özel bir tanıklık olarak kaleme almış. Uzun esaret günlerinin yükünü hafifletmek amacıyla, herhangi bir kontrol ya da kısıtlama olmaksızın esnek ve akışkan bir anlatımla ortaya çıkan eser Gazze'deki direnişe dair çok içeriden bilgilerle bu onurlu mücadelenin arka planına dikkat çekiyor.

ENDER EREN
endereren@gmail.com

HARBİYE'DE MÜZİK ŞÖLENİ BAŞLIYOR

Türkiye ve Avrupa'da yaptığı konserlerle müzikseverleri farklı tarzlarda konserler ile buluşturan Bayhan Müzik, 2024 yaz sezonunu İstanbul Harbiye Cemil Topuzlu Açık Hava Tiyatrosu'nda açıyor. Serinin açılışını 4 ve 5 Mayıs'ta Tan Tascı yaparken, 7 Mayıs'ta dünyanın en ünlü keman virtüözlerinden David Garrett yeni albüm turnesi "ICONIC TOUR 2024" kapsamındaki Türkiye turnesinin son ayağı olan İstanbul Harbiye sahnesindeki yerini alacak. 8 ve 24 Mayıs'ta Harbiye'ye tekrar Tan Tascı gelirken, 9 ve 10 Mayıs'ta ise Türkiye'nin rock starı Teoman sahnede olacak.

BU HAFTA NE YAPSAK?

4. İSTANBUL DİJİTAL SANAT FESTİVALİ BAŞLADI!

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası dijital sanat festivali olan ve bu yıl dördüncüsü düzenlenen İstanbul Dijital Sanat Festivali (IDAF) Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen törenle kapılarını açtı. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle, PASHA Bank ana sponsorluğunda, Mezo Dijital tarafından hayata geçirilen festival; di-

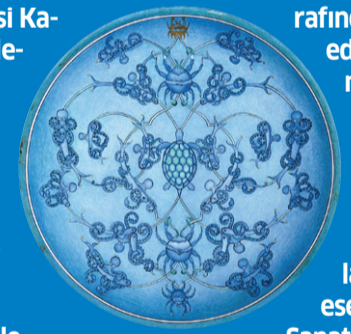
jital sanatlar alanında önemli isimlere, ulusal ve uluslararası 50'den fazla sanatçıya ev sahipliği yapacak. 2-5 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilecek Festival'de dört gün boyunca müzik, oyun, sinema ve moda bölümlerinde yer alacak işitsel ve görsel performansların yanı sıra; pek çok konuda panel ve atölyelere ev sahipliği yapacak.

RENKLER DİLE GELDİ

Fatih Belediyesi Kadırga Sanat Galerileri "Renkler Dile Geldi" Levent Kum Cini Atölyesi sergisine ev sahipliği yapıyor. Cini sanatının renkleri Kadırga Sanat Galerileri'nde dile geliyor. Geçmişte farklı tekniklerle icra edilen ciniciliğin zirve yaptığı klasik dönemde sanatkarlar ta-

rafından sık tercih edilen sır altı tekniğini modern bir yaklaşımla sürdüren Levent Kum ve öğrencilerinin farklı üsluplarla çalışılmış eserleri Kadırga Sanat Galerileri'nde ziyaretçilerle buluşuyor. Sergi, 30 Mayıs tarihine kadar Kadırga Sanat Galerileri'nde ziyarete açık olacak.

İSTANBUL'UN ELEKTRİK YOLCULUĞUNA BAKIŞ

Ameli Elektrik Dergisi, kuruluşunun 100. yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Paribu iş birliğinde yürütülen proje kapsamında dijital restorasyon ile günümüze taşıdı. Enerji Müzesi'nde açılan "100. Yılında Ameli Elektrik Sergisi" Silahtaraga Arşiv'de muhafaza edilen dergi sayılarının restore edilmiş

bir seçkisini ziyaretçilerle buluşturuyor. Sergi, tamamı restore edilmiş veya yeniden üretilmiş dergi kapakları, dergide yer alan reklamlar, karikatürler, illüstrasyonlar ve çeşitli içeriklerle Ameli Elektrik Dergisi'nin 20. yüzyıldaki renkli dünyasını günümüze taşıyor. Sergi 24 Mayıs'a kadar açık olacak.

YAPAY ZEKÂ ÖNYARGILARDAN ARINABİLİR Mİ?

Hayatımızı kolaylaştıran yanları kadar can sıkıcı etkileri de sözkonusu yapay zekânın. Son yıllarda, eğitim ve işe alım süreçlerinde kullanılan yapay zekâ sistemlerinin potansiyel ön yargıları ve adil olmayan kararlar verme riskleri endişe yaratıyor.

LEYLA GÖK
cumartesi@aksam.com.tr

Bu yıl tüm dünyada çokça konuşulan ve tartışılan konuların başında yapay zekâ teknolojileri geliyor. 1-7 Mayıs tarihlerinde kutlanan Bilişim Haftası da teknolojinin son gelişmelerini ve gelecekteki potansiyelini tartışmak için önemli bir platform sağlıyor. Yapay zekâ giderek daha fazla alanda kullanılıyor ve yaşamımızın birçok yönünü etkiliyor. Ancak, bu teknolojinin gelişimiyle birlikte, etik ve ahlaki sorumluluklarımız olduğuna da unutmamalıyız. Yapay zekâ, bilgisayar sistemlerinin insan benzeri yetenekler geliştirilmesi ve karmaşık problemleri çözmesini sağlayan bir teknoloji. Özellikle veri analizi, tahmin, otomatik öğrenme ve karar alma gibi alanlarda yapay zekâ kullanımı ile büyük başarılar elde edildi. Gelecekte, iş süreçlerinden sağlık hizmetlerine, ulaşımdan güvenliğe kadar birçok alanda yapay zekânın rolü daha da artacak.

Hayatımızı kolaylaştıran yanları kadar can sıkıcı etkileri de sözkonusu yapay zekânın. Son yıllarda, eğitim ve işe alım süreçlerinde kullanılan yapay zekâ sistemlerinin potansiyel ön yargıları ve adil olmayan kararlar verme riskleri endişe yaratıyor. Örneğin; bir teknoloji devi geliştirdiği yapay zekâ algoritmasını kullanarak işe alım yapmaya çalıştı. Ancak, algoritmanın eğitim verilerindeki cinsiyet ayrımcılığına dayalı ön yargıları öğrenmesiyle kadın başvuru sahiplerini eleyen bir sistem haline geldiği tespit edildi. Bu durum işe alım sürecindeki adil olmayan uygulamaları ve yapay zekâ sistemlerinin potansiyel risklerini de gözler önüne serdi.

YAPAY ZEKÂDA İRKCİLİK RİSKİ

ABD'de kullanılan bir suç riski tahmini algoritması yüksek suç riski olarak değerlendirilen kişiler arasında siyahî bireyleri yanlış pozitif olarak tanımladı. Ve bu durum, siyahî insanların beyazlara göre daha sık haksız yere tutuklanmasına ve cezalandırılmasına neden oldu. Bu örnekte, yapay zekâ tabanlı bir sistem ırk temelli ayrımcılığı körükledi ve insan haklarını ihlal etti. Yine bir eğitim algoritması, öğrencilerin başarısını değerlendirmek için kullanıldı. Ancak, bu algoritma, belirli bir etnik kökene veya sosyo-ekonomik gruba mensup öğrencileri yanlışlıkla düşük başarıyla etiketleyerek eğitim fırsatlarını kısıtladı. Benzer şekilde bir işe alım algoritması belirli bir cinsiyet, ırk veya yaş grubuna mensup adayları yanlışlıkla elemek veya terfi etmek için kullanıldı. Bu durumlar, eğitim ve işe alımda ayrımcılığı teşvik ettiği ve insan haklarına aykırıydı.

Peki, bu sorunlarla nasıl başa çıkabiliriz? İşte yapay zekânın daha önyargısız hareket edebilmesi için atılması gereken adımlar:

Veri Seti Düzeltmeleri ve Denetimler: Yapay zekâ sistemleri için

kullanılan eğitim veri setleri, önyargı içermemesi için titizlikle incelenmeli ve düzeltilmelidir. Ön yargılı veya dengesiz veriler tespit edilerek düzeltilir. Algoritma ve Model Denetimleri: Yapay zekâ algoritmaları ve modelleri, ön yargıları tespit etmek ve düzeltmek için düzenli olarak denetlenmelidir. Model sonuçları ayrıntılı bir şekilde incelenmeli ve gerektiğinde düzeltilmelidir.

Şeffaflık ve İzlenebilirlik: Yapay zekâ sistemlerinin karar alma süreçleri şeffaf ve izlenebilir olmalıdır. Bu sistemlerin nasıl çalıştığını anlamak ve olası ön yargıları tespit etmek için önemlidir. İnsan Denetimi ve İlgörü: Yapay zekâ sistemlerinin kararlarını değerlendirmek ve olası ön yargıları tanımlamak için insan denetimi ve ilgörü önemlidir. İnsanlar, yapay zekâ sistemlerinin kararlarını anlamak ve yorumlamak için eğitilmelidir.

Bu önlemler yapay zekâ tabanlı işe alım sistemlerindeki ön yargıları azaltmaya ve adil bir işe alım süreci sağlamaya yardımcı olabilir. Ancak, bu önlemlerin yanı sıra sürekli izleme ve iyileştirme de gerekli. Yapay zekâ teknolojisi sürekli olarak geliştirilmeli ve adil kullanımını sağlamak için de bu tür önlemlerin sürekli olarak güncellenmesi ve uygulanması oldukça önemlidir. Yapay zekâ teknolojisinin etik kullanımını teşvik etmek amacıyla, 2023'te Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen "Yapay Zekâ ve İnsan Hakları Deklarasyonu" büyük önem taşıyor. Bu deklarasyon yapay zekânın insan haklarına saygılı bir şekilde kullanılmasını ve etik ilkeler doğrultusunda hareket edilmesini teşvik ediyor. Yapay zekânın gücünü kullanırken etik ve adalet ilkelerini gözetmek hepimizin sorumluluğudur.

“Şeffaflık ve izlenebilirlik: Yapay zekâ sistemlerinin karar alma süreçleri şeffaf ve izlenebilir olmalıdır.”

Her adımda birlikte

Skechers, bu yıl Anneler Günü'nde hayatı ve rahat anıları birlikte yaşamının güzelliklerini Oyuncu Sedef Avcı'yla birlikte kutluyor. Anneler Günü'ne özel olarak hazırlanan "Her Adımda Birlikte" kampanyası ile Skechers, Anneler Günü'nde annelerini mutlu etmek ve her adımda birlikteliği kutlamak isteyenleri birbirinden farklı ayakkabı ve spor giyim modellerini keşfetmeye davet ediyor.

VİTRİN

Birbirinden sık kıyafetler, çanta, ayakkabı ve aksesuarlar... Büyüleyici ve derin bir etki yaratmak için makyaj, parfüm önerileri, en doğru adresler ve kampanyalar için sayfamıza bir göz atın, habersiz kalmayın!

VELİZ COŞKUN
veliz.coskun@aksam.com.tr

CAM TEMİZLİĞİ ÇOK KOLAY

Kärcher'de WV 6 PLUS Cam Temizleme Makinesi, cam temizliğini üç kat daha hızlı hale getiriyor. Kirli suyu vakumlayarak, sinir bozucu lekeleri yok ediyor, parlak ve ışıltılı bir cam temizliği sağlıyor. Üstelik fayans, ayna veya duş kabini gibi tüm düz yüzeyler için de uygun.

MİNİMAL ÇİZGİLERE FEMİNER DOKUNUŞ

Dilara Acar, kumaş seçimlerinde doğal elyaf, keten ve modalı tercih ederken, kum ve denizin eşsiz buluşmasından ilham alarak tasarladığı parçalarının pastel tonlara ağırlık veriyor. Afrika esintilerinin hakim olduğu şık koleksiyon, içerdiği işlemleri ve ahşap boncuklu süslemeleri ile göz kamaştırırken, moda severlerin favorisi olmak konusunda iddialı.

DOLGUNLAŞTIRICI SERUM

Bobbi Brown, benzersiz renklerle dolu Extra Plump Lip Serum Koleksiyonu ile karşınızda. Bu koleksiyonla, dudaklarınıza parlaklık ve nem katmanın yanı sıra anlık dolgunluk hissi de sunuyoruz. Formülü sayesinde anlık dolgunlaşma, 24 saat nemlendirme ve gün boyu sıvı parlaklık sunan bu dudak serumu dudaklarınıza çok iyi gelecek.

SEVGİ DOLU LEZZETLER

Ünlü donat markası Krispy Kreme, Anneler Günü'ne özel tatlılarıyla sevgi dolu anlara eşlik etmeye hazırlanıyor. Sadece görünüşü ile değil lezzeti ile de fark yatan Krispy Kreme'in çikolata ve frambuaz dolgululu, süslemeli donatları Anneler Günü'ne özel tasarlanan çiçekli kutu tasarımıyla güne renk katıyor.

SEPHORA'DAN İNDİRİM RÜZGARİ

Sephora, cildine, makyajına ve saçlarına özen gösteren anneler için özel indirim seçenekleri sunuyor. 3 ve üzeri seçili cilt, makyaj ve saç bakım ürünleri alışverişlerinde Gold Card sahiplerine %25, Black Card sahiplerine %20 indirim ve White Card sahiplerine %15 indirim fırsatı sağlıyor. 3-12 Mayıs tarihleri arasında Garantili Bonus ile tek seferde yapacağınız 4.000 TL ve üzeri alışverişlerde 450 TL değerinde Sephora Bonus kazanma fırsatı sizleri bekliyor.

CİLT BAKIMINA ETKİLİ DOKUNUŞ

Anneleri bir gün değil her gün düşünen Bio-Oil, içeriğindeki doğal yağlar ve vitaminlerle zenginleştirilmiş yapısıyla, annelerimizin cilt bakımına zarif ve etkili bir çözüm hediye ediyor. Bio-Oil; cilt kırışıklıklarını önlemeye, leke ve dzensiz cilt tonu görünümünün azaltılmasına yardımcı oluyor.

MUTFAK ALIŞKANLIĞI DEĞİŞTİREN TEKNOLOJİ

Arzum Thermogusto, 3,5 litrelik geniş haznesi, buhar sepeti ve buhar tabağı sayesinde aynı anda 3 farklı yemeğin pratik bir şekilde pişirilmesini sağlar. 5" boyutundaki dokunmatik LED ekranı sayesinde pratik ve kolay bir kullanım imkânı sunar. Alfabetik olarak sıralanan, keskin focaccia'ya kadar sayısız tarife tek tuşla ulaşmanızı sağlar. Böylelikle dünya mutfağını evlerinize taşıyor. 37-120 °C derece arasındaki ısı ayarı ve 12 hız seviyesi ile özel tariflerinizi hazırlarken sınırları ortadan kaldırır.

HAKETTİĞİNİZ KONFOR

İşbir Yatak, maksimum rahatlık sağlayan hediye seçenekleriyle bu yılın favorisi oluyor. Annelerin fazlasıyla hak ettiği konfor ve rahatlığı sunacak olan hediyeler, her an kendilerini iyi ve huzurlu hissetmelerini de sağlayacak.